

Title of the course: लोकसाहित्याचे संशोधन**Research of Folk Literature****Course code: MAR- 601****Number of credits: 4****Number of hours: 60****Effective from AY: 2022-2023**

पूर्वपेक्षित :	विद्यार्थ्यांना लोकसाहित्याच्या संशोधनाविषयीची जाण असणे आवश्यक आहे.	
उद्दिष्टे :	१. लोकसाहित्याच्या स्वरूपाचा परिचय करून देणे. २. लोकसाहित्याच्या संशोधनामागील तत्त्वे अभ्यासणे. ३. लोकसाहित्य संशोधनामागील आव्हानांचा परिचय करून देणे.	
अभ्यासक्रम :	श्रेयांकन १. लोकसाहित्याचे स्वरूप : व्याप्ती आणि संशोधन	तासिका
	१.१ लोकसाहित्य : संकल्पना व स्वरूप	३
	१.२ लोकसाहित्याची व्याप्ती	२
	१.३ लोकसाहित्याच्या अभ्यासपद्धती	५
	१.४ लोकसाहित्याचा इतर ज्ञानशाखांशी असलेला संशोधनात्मक संबंध	५
	श्रेयांकन २. लोकसाहित्य व लोकसंस्कृती	
	२.१ लोकसंस्कृतीची मूलतत्त्वे	४
	२.२ लोकसंस्कृती व लोकदैवते	३
	२.३ लोकसंस्कृती व लोकमानस	४
	२.४ लोकसंस्कृती व समाजजीवन	४
	श्रेयांकन ३. लोकसाहित्य:आस्वाद व समीक्षा	
	३.१ लोकसाहित्याची निर्मिती व प्रयोजने	३
	३.२ लोकसाहित्याचे प्रकार : लोकगीते, लोककथा, लोकनाट्य, म्हणी व वाक्प्रचार	५
	३.३ लोकसाहित्याची भाषा	२
	३. ४ लोकसाहित्याच्या अभ्यासाचे महत्त्व : ऐतिहासिक, सामाजिक, भाषावैज्ञानिक, सांस्कृतिक, वाङ्मयीन, भौगोलिक, आदिबंधात्मक	५
	श्रेयांकन ४. लोकसाहित्य व संशोधन	३
	४.१ लोकसाहित्याचे संशोधक	४
	४.२ लोकसाहित्याची संशोधन क्षेत्रे	३
	४.३ लोकसाहित्य संशोधनाची उद्दिष्टे	५
	४.४ लोकसाहित्य संशोधनाच्या दिशा व त्यापुढील आव्हाने	
	एकूण	६०
अध्यापन पद्धती :	व्याख्याने, चर्चासत्र, स्वाध्याय, पावर पॉईंट सादरीकरण, इत्यादी	
शैक्षणिक फलित :	१. विद्यार्थ्यांना 'लोकसाहित्य' या संशोधन विषयाचे महत्त्व कळेल. २. लोकसाहित्याच्या संशोधनामागील उद्दिष्टे स्पष्ट होतील.	

	३. लोकसाहित्याच्या संशोधनामागील व्याप्ती स्पष्ट होईल. ४. लोकसाहित्याच्या संशोधनाच्या नव्या दिशांचे आकलन होईल.	
संदर्भ ग्रंथ:	१. केरकर, राजेंद्र पांडुरंग, गोमंतकाची सांस्कृतिक संचिते, गोवा सरकार, कला व संस्कृती संचालनालय, २००५. २. खेडेकर, विनायक विष्णू, गोवा कुणबी : पर्यावरण संस्कृतीचे जनक, रक्षक, संपर्क माध्यम, फेब्रु. २००४. ३. खेडेकर, विनायक विष्णू, लोकसरिता : गोमंतकीय जनजीवनाचा समग्र अभ्यास, कला अकादमी गोवा, मार्च १९९३. ४. खेडेकर, विनायक विष्णू, गोवा संस्कृतिबंध, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २०१२. ५. खेडेकर, विनायक विष्णू, गोवा लग्नाख्यान, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २८ सप्टेंबर २०१२. ६. गंधारे, द. के., रोंगटे, तुकाराम, मिसाळ निवृत्ती, 'लोकसाहित्य : कला आणि संस्कृती', शब्दालय प्रकाशन श्रीरामपूर, मे २०१३. ७. देखणे, रामचंद्र, महाराष्ट्राचा लोकदेव खंडोबा, पद्मगंधा प्रकाशन, १९९२. ८. देखणे, रामचंद्र, महाराष्ट्राची सांस्कृतिक लोककला, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे. ९. देवरे, रमेश, लोकसाहित्य दर्शन, (संपादन), कर्मवीर प्रकाशन पुणे, २००९. १०. देसाई, बापूराव, लोकसाहित्यशास्त्र : संस्कृतीदर्शन, मधुराज पब्लिकेशन्स, २००२. ११. ढेरे, रा. चिं., लोकसंस्कृतीचे उपासक, पद्मगंधा प्रकाशन, जानेवारी १९९६. १२. ढेरे, रा. चिं., संतसाहित्य आणि लोकसाहित्य, लोककल्याण, पुणे, १९७८. १३. पाटील, मोहन, लोकसाहित्य संकल्पना आणि स्वरूप, मानसन्मान प्रकाशन, १९९७. १४. बाबर, सरोजिनी, लोकसाहित्य शब्दकोश, महाराष्ट्र लोकसाहित्य समिती, १९७३. १५. भवाळकर, तारा, लोकसाहित्याच्या अभ्यासदिशा, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००९. १६. भागवत, दुर्गा, लोकसाहित्याची रुपरेखा, मुंबई मराठी ग्रंथालय, १९५६. १७. भागवत, दुर्गा, धर्म आणि लोकसाहित्य, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९७५. १८. भोसले, द. ता., लोकसंस्कृती : स्वरूप आणि विशेष, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २७ मे २००४. १९. मांडे, प्रभाकर, लोकसाहित्याचे अंतः प्रवाह, पद्मगंधा प्रकाशन, जानेवारी १९९६. २०. मांडे, प्रभाकर, लोकसाहित्याचे स्वरूप, परिमल प्रकाशन, औरंगाबाद, १९७८. २१. मोरजे, गंगाधर, लोकसाहित्य : एक स्वतंत्र अभ्यासक्षेत्र, दस्ताने रामचंद्र आणि कंपनी, पुणे, १९८५. २२. वाकोडे, मधुकर, मौखिकता आणि लोकसाहित्य, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली, २००१. २३. व्यवहारे, शरद, लोकसंस्कृतीचे अंतः प्रवाह, प्रतिमा प्रकाशन, जून १९९९. २४. व्यवहारे, शरद, 'लोकसंस्कृतीची पारंपारिक माध्यमे', स्वरूप प्रकाशन, १९९८. २५. सहस्रबुद्धे, अनिल, 'लोकसाहित्य : संशोधन पद्धती, दस्ताने रा, १९९७. २६. सूर्यवंशी, रमेश, 'लोकसाहित्य आणि अभ्यास विषय, अभ्यासिका - औरंगाबाद, १ जून २०१०. २७. शिंदे, विश्वनाथ, 'लोकसाहित्यमीमांसा - भाग पहिला, स्नेहवर्धन, पुणे, १९९८. २८. शिंदे, विश्वनाथ, 'लोकसाहित्यमीमांसा भाग दुसरा, स्नेहवर्धन, पुणे, २००६.	